

Emigranhuset Elvira • The Emigrant House Elvira

Lördagen den 24 juli invigdes emigranhuset Elvira invid byagården i Vexala. Huset uppfördes med hjälp av medel som emigranten Elvira Sundell testamenterat till Vexala byaforskare till åminnelse av henne och hennes far Edward.

Edward Sundell emigrerade till Nya Zeeland redan vid 16 års ålder, men efter några år sökte han sig till guld- och diamanfyndigheterna i Sydafrika. Där träffade han Hilda Hermansson från Kvikant i Gamlakarleby och de gifte sig 1905.

Parets barn, Elvira och Hugo föddes i Sydafrika 1906 respektive 1909. År 1912 ville Edward och en manlig släkting se olympiaden i Stockholm och familjen beslöt återvända till Finland. De slog sig ner i Helsingfors och Edward byggde en villa på Drumsö. Edward var dock ”i själen emigrant”, som Elvira uttryckte det och i oktober 1917 reste familjen via San Francisco till Nya Zeeland. Pengarna från försäljningen av huset på Drumsö fick dessvärre inte föras ur landet, och när det blev möjligt hade penningvärdet sjunkit till en åttondedel av det ursprungliga. Familjen fick bita ihop tänderna och börja om från början igen.

Till en början stannade Sundells hos brodern i Little River på sydön och fick arbete på höfarmer. Snart flyttade familjen till nordön, till Napier där Edward arbetade som timmerman. Edward ville ändå helst ha en egen farm och 1920 lyckades han i ett statligt lotteri få 400 ha mark i Takaputah, ca. 35 km från staden Opatiki. Edward flyttade dit för att röja för farmen, men familjen bodde ännu länge i Napier. Edward Sundell döpte sin fårfarm till Vexala efter sin hemby. Farmen var belägen på en bergsrygg och den kallades ”Fyren”.

Efter Edwards bortgång 1955 fortsatte Elvira att tillsammans med sin mor sköta farmen. Modern dog 21 år senare och Elvira stannade på familjefarmen ännu något år innan hon sålde den. Sedan köpte hon en villa i Waiotahi Beach med utsikt över Stilla Havet. Hon började också resa och besökte alla de platser som hon läst om som ung och som fånglat hennes fantasi. Hon besökte ofta Finland och sin fars hembygd.

Saturday, July 24th the emigrant house ”Elvira” was ceremonially opened in Vexala, Finland. Elvira Sundell had

in her will remembered the native village of her father and thus enabled the building of the emigrant house in memory of her father and herself.

Elvira’s father, Edward Sundell, had emigrated to New Zealand already at the age of 16. After a few years there, rumors about diamonds and gold in South Africa reached him and he moved to Johannesburg. There he met Hilda Hermansson from Kvikant in Gamlakarleby and they married in 1905. They had two children, Elvira and Hugo, who were born in South Africa 1906 and 1909.

In 1912 Edward and a relative of his wanted to see the Stockholm Olympics and the family decided to return to Finland. They settled in Helsinki, where Edward built a house. But, Edward had a restless mind and in October 1917 the Sundell family emigrated to New Zealand.

In the beginning Edward worked at hay farms. Soon the family moved to Napier where he worked as a carpenter. His dream was, however, a farm of his own. He was lucky. In 1920 he got 400 hectares land in a state lottery. This was in Takaputah, 35 kilometers from Opatiki, where he moved alone at first to clear land for the farm. His family stayed long in Napier. Edward named his farm Vexala after his home village. The farm was situated on a ridge and nicknamed ”The Beacon”.

After Edward passed away in 1955 Elvira and her mother continued farming. The mother died 21 years later and Elvira stayed for a few more years on the farm before she sold it. She bought a house at Waiotahi Beach overlooking the Pacific. Then she started to travel and visited all the places she had read and dreamt about in her youth. She often visited Finland and her father’s native place which was dear to her.

Olavi Koivukangas

